

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.23. Vt fidei mysteria intelligas, illa creditos fugiens Hymenæi
blasphemiam, & primum locum fidei cedens, sicut D. Ioannes D. Petro.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

III. Peccatores hanc non capiunt doctrinam. *torum pueris aquarum viventium, qua flunt in petu de Libano. Mons Libanus inde nomen accepit, quod semper niveus albusque sit, unde & dicitur. Mons candidatus, & vitæ puritatem, candidoremque significat animæ. Quando vero hæc ita disposita est, cum impetu fluit desuper diuina sapientia, rerumque cælestium eorumque pueri videmus in SS. Doctoribus D. Thoma, Diuo Hieronymo, D. Ambrosio, quod & Saluator noster prædixit: *Boni mundi corde: quoniam ipsi Deum videntur.**

14. *Omnino singularem reputo hanc Salomonis sententiam: Non eruditur quis non est sapiens in bono. Et non est sensus, ubi abundat amaritudo. Peccati malitiam opime vocat amaritudinem: sic enim à D. Petro compellatur, dicente Simon Magus: *In salte amaritudinis vides te esse.* Non addiscet, qui non est sapiens. Imprudenter hoc videtur dictum: qui namque sapiens est, iam didicit, & nihil est vitæ quod addiscat. Qui discere debet, is est, qui non est sapiens. Prudenter intelli: hoc etenim nomen *Sapientia*, ex mente D. Thomæ derivatur. *A sapore* idemque est quod*

17. *Sapientia Sapientia.* q. d. Intellectu suo diuina non addiscet mysteria: cuius voluntas abundat amaritudine. Et si quid sapio, ad inana alludit, cibum de celo descendente, proprietate quadam singulari commendabilem, nulli alteri cibo concessa, nimirum hæc, quid eius sapor à comedentis voluntate dependere: *Ad quod quisque volunt de celo descendente, proprietate quadam singulari commendabilem, nulli alteri cibo concessa, nimirum hæc, quid eius sapor à comedentis voluntate dependere: Ad quod quisque volunt de celo descendente, proprietate quadam singulari commendabilem, nulli alteri cibo concessa, nimirum hæc, quid eius sapor à comedentis voluntate dependere:*

18. *Chilli doctrina manna lebat conuertebatur.* Qui illa non viscet atur, nau-seam concipiebat, unde dicebat: *Anima nostra nauisat super cibo ipso leuissimo.* Illi vero qui bona ei assiciebatur voluntate, & ut Dei cibum considerabat, omnem dulcedius saporem ingerat, perdicium caponum, syrumpi: *Et habentem omnis saporis suauitatem.* Talis laudatur Christi fuisse doctrina, quæ nau-seam his pariebat, qui corruptam habebat, malamque voluntatem:

19. *Diuus est hic sermo,* querebantur illi, dum altissima Christus prædicaret fidei mysteria: *Et quis potest audire eum? Et scandalizabantur.* Porro D. Petrus ceterique Apostoli, quibus bona erat parataque voluntas, tanto in ijs sapore recreabantur, ut dicerent: *Verba vitæ aterna habes:* Hic erat perfidorum illorum defectus, praua voluntas: illam rectificate, monebat Christus, & meam cognoscentis distincte doctrinam.

§. 23. *Ut fidei mysteria intelligas, illa creditos fugiens Hymenai blasphemiam, & primum locum fidei cedens; sicut D. Ioannes. D. Petro.*

D. Ius August. aliam nobis Christi verborum suggestit interpretationem; *Si quis voluerit voluntatem eius facere, hic cognoscat de doctrina mea.* Triualiter actum est (inquit ille) quod & Christus Indais exposuit, hæc Vartis sui voluntatem esse, ut in eum crederent: *Hoc est opus Dei, ut credatis in eum, quem ille misit.* Hoc præmissis, illis dicere voluit: *An vobis voluntas est altissima doctrinae meæ nosse mysteria, & que vobis præcipio? Primo fidem illis adhibete. Hæc etenim via est cognoscendi mysteria, scilicet, illa credere: Intellectus mores est D. August. fidei, ergo noli querere intelligere, ut credas, sed cre. *Tract. 16. de ut intelligas, quoniam nisi credideritis, non intel. in Ioan. ligetis.* Addit & aliam ratione Doctor piissimus: *Tom. 9. si ad credenda fidei mysteria, primo illa vis intelligere, tibi necessaria non erit fides: quoniam D. August. nulla fides requiritur ad credendum, quod intel. Tract. 29. ligis, quodque cognoscat. Ideo bene creditur, quia non cito capitur, nam si cito caperetur, non opus erat, ut crederetur, quia videretur. Ideo creditur, quia non capis, & credendo sis idoneus, ut capias.**

Ex hoc declarat idem D. Augustinus verba quæ Israelitæ dixerunt Moysi bona tunc voluntate dispositi. Cum iam de monte Sinai descendisset, populum conuocauit ut illi Dei mandatum exponeret, vitulorum obtulit sacrificium, & intinctum illi sanguinem sumosist, quo librum, altare, populumque conspersit. Proposita cunctis Dei lege, unanimi populus voce respondit: *Omnia qua locutus est Dominus, faciemus, & erimus obediētes.* Notat hic D. Augustinus quod iuxta Hebraicum textum, atque etiam Chaldaicum dixerint: *Omnia qua locutus est Dominus, faciemus & audiemus.* Et hoc, sicut ipse perpendit, non semel sed sæpius repetierunt: *Faciemus & audiemus.* Nec diuino caret hoc mysterio. Ordinem videtur inuenire dicendo: *Omnia qua locutus est & mandauit Dominus, faciemus & audiemus.* Quandoquidem constat, quod primo seruus Dominum audiat præcipientem, quam imperata faciat. *Notandum* (verba sunt D. August.) *quod populus ita respondet, omnia qua locutus est Dominus faciemus, & audiemus, cum videtur ordo postulare, ut diceretur: audiamus & faciemus.* Porro non leuetur hic mysteriis, quod scilicet nobis hic ordo declarat:

37. *Li. 99. in Exo. 6. 8. 1. Tom. 4. Primo Dei lex facienda deinde audienda id est capienda. Exo. 24. 3. D. August. Li. 99. in Exo. qu. 99. Tom. 4.*

declarat: quod ad audiendum, & intelligendum: fidei mysteria, primò requiratur illa adimplere per hoc enim via eorum appetitur intelligentia: Mirum nisi sensus hic lateat, nam si audierimus pro eo postquam est, quod est intelligimus, prius oportet verbis Dei reddere facienda servitutem, ut ad intelligentiam earum rerum, qua r'isio praeceptis Deo sunt merito deuotionis, qua non contempna, sed facta sunt, ipse perducant.

I. Tim. I. 20. II. Quae fuerit blasphemiam Hymenaei.

Exponit Octamenius Apostoli verba Timotheo scribens de duobus illis periculis hereticis Alexandro & Hymenaeo, quos Satana tradidit, utpote Deo grauius iniurios: Quos tradidit Satana, ut discant non blasphemare. Quanam haec, obsecro, blasphemiam ita Deo iniuriosa, ut ea de causa illis Apostolus, tam sero tradidit carnifici cruciandos? Error erat hic, ait Occumenius, quo postmodum insanserunt Nestoriani & Manichaei docentes, intellectum, antequam fidei credat Sacramenta, debere illa videre, clareque cognoscere: ita ut fidem subijcere voluerint rationi naturali, & ex illa de fide ferre iudicium, essetque fidei index ratio humana. Non toleranda est haec blasphemiam, subijcere fidem rationi, Deumque qui illam reuelauit, creatora. Ratio, omnique creatura subijciatur oportet Deo, & fidei. Haereticos illos, ex quorundam opinione proposuit D. Ioanni Spiritus S. sub figura equi nigri: qui color optimè designat haereticorum conditionem, qui tenebris inuoluti obambulant: huic eques insidens, diabolus dicitur illorum rector, qui manu sua libram praeferebat, qua iudicium denotatur, qua appendebat indifferentiter triticum & hordeum, cum diuersi sint ponderis: Habebat statera in manu sua, q. d. Eadem statera appendit diuinum, qua humanum: panem hominum & Angelorum, qua panem animalium: cum humana ratio iudex sit humani, non eius quod est diuinum: imò potius omnimodè debet illi subijci, velut superiori: grauidemque praesertim blasphemiam humana velle ratione, fidei metiri Mysteria, quod tantumdem est ac si dicas, grandia & eminentia non sunt: quandoquidem illa valeant humano comprehendi ingenio, quodque Deus neque plura neque maiora possit facere, quam homo comprehendere.

Hom. 2. in Epi. ad Rom. ad fin. Habuc. 2. 4. III. Deus

De hac materia distindè & ad amulum loquitur Diu. Chrysostom. explanans verba vatis Habacuc: Insuper ex fide uiuit. Supponit autem Deum tantum esse Dominum, eiusque opera adeo eminentia, ut molestè ferat si quis ea perscrutetur. Ea quae praecipit licet ad oculum fieri debeant, non vult illa perscrutemur, sed hoc ex-

optat, ut nullò praemisso discursu perficiantur, sua vetat Apprime nonerat Abraham hanc Dei, conditio mandata nemisum enim ab eo mandatum accipit, filium indagatum offerendi: Non curiosè demandato sciscitatum est. Alius cui praecipitur ut prophetam percuciat, ac statim illud non implet statim castigatur &c. Iam & alia per multa exempla inuenies, per D. CHR. qua docemur diuinarum mandatorum rationem nequaquam exigendam, sed & de gradum tantum & parentiam. Quod si periculosum est, qua ille mandauit, curiosè indagare, extremumque supplicium curiosi impositum est, quam defensionem habituri sunt, qui ea curiosè perscrutantur, qua sunt in multo secretiora, & horribiliora, verbi gratia, Quomodo Deus filium generauit, & qua ratione &c. Audi monentem Salomonem: Altiora te ne quaesieris, & fortiora te ne scrutatus fueris, sed qua praecipit tibi Deus illa cogita semper. Si illa quae propheta agenda praecipit, vetet indagari curiosus, quo feret animo, si secretiora eius audeas indagare mysteria, & tenuis tuae rationis, atque exigui bolide intellectus fundum suorum sine furore inquirere mysteriorum. Indubiè submergetis: iam etenim tibi praedictum intelligis: Seruator Meis tui opprimetur à gloria. 27.

Eruditionem sapit non paruum consideratio D. Ambrosii circa verba Isaiae, iuxta lectionem Septuaginta: cui velut mysteriosè explicandae diuitius immorantur Patres Graeci: nominatim autem D. Basil. & D. Cyrill. Alexandr. Aggreditur Propheta secretiora Filij Dei Incarnationis declarare Sacramenta, idque tanta claritate, ut suo more magis Euangelista, quam vates esse videatur: ait ergo: qua ratione Deus esset in mundum venturus, ut lux quaedam coelestis, factus pro nostra salute puerulus: quomodo vocaret Gentes, & huic muneri pauperes eligeret ac ordinaret praedicatores in ministros suos & duces, quos in ministerio triumphu ageret, ipse mortis ipsiq; mortientes, illustri multo victoria, quam olim de Madiantis Dux retulit Gedeoni, licet insignem, quando collis Igenis, lumen quod prius absconditum in illis latebat, perceperunt. Nostra vulgata lectio sic incipit: Primo tempore alleuata est terra Zabulon & terra Nephthalim & c. Septuaginta vero legunt & alio modo interpretantur: etenim illud: Primo tempore, alleuata est, ponunt cum clausula, illam cum puncto claudendo, ac legunt: Hoc primum bibe, & incipiunt, sicut nouam clausulam id quod sequitur: Terra Zabulon & terra Nephthalim. Quinimo ipse Euangelista Matheus hanc adducens prophetiam cum eadem inter punctum legit.

Itaque 22

numquam legetur poterit credere necessarium est illi, ut videat & intelligat.

De hoc argumento per octo discursit Theodoretus, probatque ex ipsis Philosophis; primū sciendi principium esse, credere: dumque Socrates Alcibiadem iustraret, qualiter se ad scientiam disponderet, hanc illi primam præscripsit lectionem, ut crederet, & de se hoc opinaretur, quod nihil omnino sciret: *Principium, scientia est, cum nescire te sciat.* In cuius confirmationem

THEOD. L. de curat. ad græcos. nicti. assentionibus. Tract. 7. in Ioan. Ioan. 6. 30. Ioan. 6. 70.

D. PROSP. AQUITA. L. de vitæ contemplatiua. 4. 19.

alias adducit Platonis, Biphei & Euripedis instructiones &c. Expendit D. August. quā differenter ab Apostolis locuti sunt Iudæi: hi namque ut increduli quærunt: *Quod ergo tu facis hanc Iudæi increduli, velle cognoscere, ut credat: v. videamus & credamus.* Ceterum D. Petrus in propria & Apostolorum persona sic ait: *Nos credimus & cognouimus. Credimus & hæc via fuit mediumque ad cognoscendum, Et cognouimus. Non fides ex intellectu (asserit D. Prosper*

in propria & Apostolorum persona sic ait: *Nos credimus & cognouimus. Credimus & hæc via fuit mediumque ad cognoscendum, Et cognouimus. Non fides ex intellectu (asserit D. Prosper*

ad sepulchrum festinat & cucurrerunt D. Fer. & D. Ioannes in itinere pari gradu procurrebant, sed D. Ioannes cursu Petrum postposuit, potro monumento appropinquans subit, locuturque cessit D. Petro, ut primus intraret, & videret limetamina ac Iudæia, quæ mortuo sepultoque superferant: quibus omnibus à D. Petro diligenter inspectis post illum D. Ioannes ingreditur. Nemo negat D. Ioannem præfigurare cognitionem, cui reuelata sunt secreta cœlestia & per Diuum Petrum fidem intelligi: quia in ipso eiusque fide Ecclésiæ fides innitur. In itinere vitæ communi, præcedat Diu. Ioannes: ipse namque est intellectus & discursus naturalis, non autem de rebus iudicium ferat, nisi illa prius intelligat: potro ad sepulchri profundi mysteriorum cœlestium ingressum, pedem figat sicutque ratio, nec non humana cognitio: det veto locum fidei, quatenus illa prior ingrediat, & iuxta eius sententiam credat quicquid illi dixerit: hoc etenim modo via patet in hac vita altissimæ cognitionis mysteriorum cœlestium per gratiam, & in alioa eoque sempiterna euentis eorumdem cognitioni per gloriam. Amen.

S V M M A R I V M

HOMILIE TRIGESIMÆ SEQVENTIS.

NARRAT nobis D. Ioannes Euangelista prodigiosum à Christo patratum opus, eorum à natiuitate illuminando. Duobus articulis comprehenditur: quibus duo præendit declarare ac confirmare, quæ de Christo in principio sui Euangelij pronuntiarat: Primum, quod ipse lux sit lucens in tenebris: *Lux in tenebris lucet.* Secundum, quod illam tenebræ comprehendere non potuerint. *Et tenebra eam non comprehenderunt.* .a. Primum demonstrat qualiter in huius cœci tenebris Christi lux resplendet, qui se Patri suo fidelem ostendit. .b. & verum Deum in multis, Primum: quosdam illuminando, alios autem in tenebris relinquendo. .c. Secundum: oculos in paupere statuendo. .d. Tertium: se cure declarando cœcitatibus huius rationem, de qua varium ferunt homines iudicium. .e. Quartum: operando Patris sui opera, quomdiu est in mundo. .f. Quintum: conferendo visum re tantopere illi contraria, qualis est lutum. .g. Sextum: hoc opere cum luto cœcum illuminandi, redemptionis opus declarando. .h. illuminationis mundi, Sacramentorum, & veritatis doctrinæ suæ Euangelicæ. .i. Septimum: quod luto oculos liniendo, consolationem impertiret, esse & in Dei manibus proprium. .k. Octauum: se ipsum in fonte Siloë, eiusque aquis designando. .l. Secundò proponit Euangelista,

1. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22.